

Motion till riksdagen 2025/26:2654

av **Helena Gellerman m.fl. (L)**

Förebyggande av folksjukdomen benskörhet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheterna att förebygga och tidigarelägga diagnos av benskörhet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Folksjukdomen benskörhet märks inte av förrän en person får en fraktur. I bästa fall leder frakturen till en undersökning för att fastställa om den bakomliggande orsaken är benskörhet.

Risken för benskörhet ökar med åldern och är vanligare bland kvinnor. Runt 23 % av alla kvinnor och 7 % av alla män över 50 år har osteoporos. Cirka hälften av alla kvinnor och en fjärdedel av alla män i Sverige beräknas få en benskörhetsfraktur under sin livstid. Mörkertalet för kotfrakturer (kotkompressioner) bedöms vara stort, då troligen endast en tredjedel diagnostiseras.

De som idag är över 50 år levde generellt ett betydligt mer fysiskt aktivt liv i ungdomsåren och byggde upp sin benmassa upp till 30 års ålder, den tidpunkt då skelettet generellt är som starkast. Med dagens mer stillasittande livsstil finns risk att ovanstående siffror blir betydligt högre. Resultatet blir, förutom ett större personligt

lidande, starkt ökande kostnader för samhället. Idag finns bra mediciner, men det gäller då att man upptäcker sjukdomen i tid.

Genom att informera om riskerna kan personer göra ett medvetet val och minimera riskfaktorerna. Dessa är bland annat ärftlighet, tidigt klimakterie (före 45 års ålder), låg fysisk aktivitet, minskad kroppslängd och rökning. I klimakteriet kan upp till 30% av kvinnors benmassa försvinna på bara några år. Med vetskapen om att över 50% av alla kvinnor blir drabbade bör en ökad medvetenhet leda till att fler tar reda på och minskar sina riskfaktorer och även kräver en benskörhetsundersökning vid en fraktur.

Regeringen bör utreda möjligheterna att förebygga och tidigarelägga diagnos av benskörheter exempelvis genom information vid livmoderhalsscreening eller mammografi, varningsflagg hos tandläkaren om röntgenbilderna visar på risk, en kort text via 1177 när alla över en viss ålder loggar in eller genom brevutskick till personer som närmar sig riskgrupp.

Åtgärderna bör, förutom möjligheterna till ett mer aktivt och hälsosammare liv för våra äldre, leda till stora kostnadsbesparingar i framtiden, då 50% av alla kvinnor och 25% av alla män drabbas under sin livstid.

Helena Gellerman (L)

Elin Nilsson (L)

Patrik Karlson (L)

Helene Odenjung (L)

Anders Ekegren (L)

Louise Eklund (L)

Mauricio Rojas (L)

Jakob Olofsgård (L)

Gulan Avci (L)